ZAMAN SCHOOL

1–11 СЫНЫПТАРҒА АРНАЛҒАН

«АДАЛ АЗАМАТ» БІРТҰТАС ТӘРБИЕ БАҒДАРЛАМАСЫ

2025–2026 оқу жылына

Тілі: қазақ тілі

Білім беру деңгейі: бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім

Сыныптар: 1–11

Бағыты: құндылыққа бағдарланған және құзыреттілік тәсілдер негізіндегі тәрбие жұмысы

1. БАҒДАРЛАМАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Көрсеткіш	Мазмұны
Бағдарламаның атауы	«Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы
Білім беру ұйымы	ZAMAN School
Қамтылатын сыныптар	1–11 сынып
Білім беру деңгейлері	Бастауыш, негізгі орта, жалпы орта білім
Негізгі бағыты	Білім алушының рухани-адамгершілік, азаматтық, патриоттық, әлеуметтік және тұлғалық дамуы
Негізгі құндылықтар	Тәуелсіздік және отаншылдық; Бірлік және ынтымақ; Әділдік және жауапкершілік; Заң және тәртіп; Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік; Жасампаздық және жаңашылдық
Негізгі тәсілдер	Құндылыққа бағдарланған, құзыреттілік, тұлғаға бағдарланған, жобалық, зерттеушілік, рефлексивтік тәсілдер
Ұлттық бағдар	Қазақ халқының тілі, тарихы, мәдениеті, дәстүрі, өнері, ұлттық ойындары және рухани мұрасы
Мектеп қағидаты	«Қазақ рухы – әлемдік ойлау»
Халықаралық бағдар	IB білім беру философиясының inquiry, agency, reflection, communication, international-mindedness қағидаттарымен үйлестіру
Іске асыру мерзімі	2025–2026 оқу жылы
Негізгі орындаушылар	Мектеп әкімшілігі, сынып жетекшілері, педагогтер, педагог-психолог, әлеуметтік педагог, кітапхана, оқушылардың өзін-өзі басқару ұйымдары, ата-аналар

2. НОРМАТИВТІК-ҚҰҚЫҚТЫҚ НЕГІЗІ

Бағдарлама Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік-құқықтық актілері мен білім беру саласындағы әдістемелік құжаттарға сәйкес әзірленді.

Негізгі нормативтік негіз:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы.
2. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.
3. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығы

   «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» және оған енгізілген қолданыстағы өзгерістер.

   МЖМБС білім беру мазмұнына, білім алушылардың дайындық деңгейіне, оқу жүктемесіне және оқыту нәтижелеріне қойылатын талаптарды айқындайды. Қолданыстағы редакцияда негізгі орта білім мазмұны «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасының құндылықтарымен сабақтастырылады.
4. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2024 жылғы 30 шілдедегі №194 бұйрығы

   «Білім беру ұйымдарында «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасын бекіту туралы».
5. Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 26 мамырдағы №123 бұйрығы, оның негізінде бағдарлама атауы мен мазмұны жаңартылып, 2025–2026 оқу жылынан бастап «Адал азамат» біртұтас тәрбие бағдарламасы ретінде іске асырылады.
6. Білім алушылардың қауіпсіздігін, құқықтарын қорғауды, инклюзивті ортаны, ата-аналармен серіктестікті және білім беру ұйымындағы психологиялық-педагогикалық қолдауды реттейтін Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік актілері.

Бағдарлама мектептің білім беру және тәрбие процесімен кіріктіріле отырып іске асырылады.

3. БАҒДАРЛАМАНЫҢ ӨЗЕКТІЛІГІ

Қазіргі білім беру жүйесінің негізгі міндеттерінің бірі – тек академиялық білімді меңгерген емес, өзінің іс-әрекетіне жауап бере алатын, қоғамға пайдалы, еңбекқор, адал, шығармашыл және ұлттық болмысын сақтай отырып, әлемдік кеңістікте еркін әрекет ете алатын тұлғаны қалыптастыру.

ZAMAN School осы міндетті «Қазақ рухы – әлемдік ойлау» қағидаты арқылы жүзеге асырады.

Бұл қағидат екі өзара сабақтас бағытты біріктіреді:

Қазақ рухы –

қазақ тілін, тарихын, мәдениетін, салт-дәстүрін, ұлттық өнерін, әдебиетін, ұлттық ойындарын және рухани мұрасын құрметтеу;

Әлемдік ойлау –

сыни және шығармашылық ойлау, зерттеу, пікір алмасу, мәдениеттерді түсіну, халықаралық көзқарас, цифрлық сауаттылық, академиялық адалдық және жаһандық мәселелерге жауапкершілікпен қарау.

Осылайша бағдарлама ұлттық бірегейлік пен халықаралық білім беру тәжірибесін қарама-қарсы қоймай, оларды біртұтас тұлғалық даму жүйесіне біріктіреді.

4. БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАҚСАТЫ

Қазақстандық мәдениет құндылықтары негізінде азаматтық жауапкершілік пен патриотизмді, парасаттылық пен адалдықты, ар-ұжданды, рухани-адамгершілік қасиеттерді бойына сіңірген, ұлттық болмысын құрметтейтін, дербес ойлайтын, зерттеуге және өмір бойы білім алуға ұмтылатын, үйлесімді дамыған тұлға қалыптастыру.

ZAMAN School жағдайында бұл мақсат:

«Қазақ рухы – әлемдік ойлау» қағидаты негізінде ұлттық құндылықтарды, академиялық адалдықты, зерттеушілік мәдениетті, әлеуметтік жауапкершілікті және халықаралық ойлау дағдыларын біріктіру арқылы жүзеге асырылады.

5. БАҒДАРЛАМАНЫҢ МІНДЕТТЕРІ

5.1. Рухани-адамгершілік тәрбие

- Отанға, туған жерге және халқына сүйіспеншілікті қалыптастыру;
- қазақ халқының тарихы мен мәдениетін құрметтеуге тәрбиелеу;
- мемлекеттік рәміздерге құрмет қалыптастыру;
- адалдық, әділдік, мейірімділік, ар-ұят, қамқорлық және қайырымдылық қасиеттерін дамыту;
- табиғат пен қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарауға тәрбиелеу.

5.2. Азаматтық жауапкершілік пен патриотизм

- Қазақстан Республикасының азаматы ретіндегі құқықтар мен міндеттерді түсіндіру;
- елінің жетістіктеріне мақтаныш сезімін қалыптастыру;
- қоғамдық өмірге белсенді қатысуға ынталандыру;
- азаматтық және ұлттық бірегейлікті дамыту;
- қоғам игілігіне қызмет етуге бағыттау.

5.3. Парасаттылық пен академиялық адалдық

- шынайылық пен адалдықты күнделікті мінез-құлық нормасына айналдыру;
- өз сөзі мен ісі үшін жауапкершілікті түсіндіру;
- плагиатқа, алдауға және академиялық адалдықты бұзуға жол бермеу мәдениетін қалыптастыру;
- өзгенің еңбегін, авторлығын және зияткерлік меншігін құрметтеуге үйрету;
- рефлексия арқылы өз әрекетін бағалау.

5.4. Заң және тәртіп

- құқықтық сауаттылықты арттыру;
- құқықтар мен міндеттерді түсіндіру;
- мектеп және қоғамдық тәртіп нормаларын сақтауға тәрбиелеу;
- қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру;
- буллинг пен кибербуллингтің алдын алу;
- цифрлық ортада жауапты әрекет етуге үйрету.

5.5. Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік

- еңбекті адам өміріндегі маңызды құндылық ретінде түсіндіру;
- түрлі кәсіптерге қызығушылықты дамыту;
- өзін-өзі ұйымдастыру және уақытты тиімді басқару дағдыларын қалыптастыру;

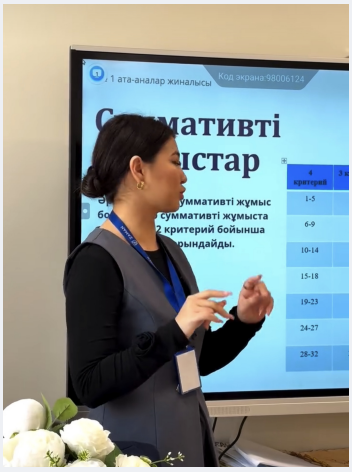
- мақсат қою, жоспарлау және нәтижеге жету дағдыларын дамыту;
- кәсіби бағдар беруге жағдай жасау;
- өмір бойы білім алуға ұмтылысты қалыптастыру.

5.6. Жасампаздық және жаңашылдық

- зерттеушілік және шығармашылық ойлауды дамыту;
- жаңа идеялар ұсынуға мүмкіндік беру;
- стандартты емес шешімдер іздеуге ынталандыру;
- жобалық және зерттеу қызметін дамыту;
- технологияны жауапты әрі шығармашылықпен қолдануға үйрету;
- қоғамға пайдалы инновациялық бастамаларды қолдау.

6. НЕГІЗГІ ҚҰНДЫЛЫҚТАР ЖҮЙЕСІ

«Адал азамат» бағдарламасы алты негізгі құндылыққа негізделеді:

1. ТӘУЕЛСІЗДІК ЖӘНЕ ОТАНШЫЛДЫҚ

Негізгі құзыреттілік: ұлттық мүддені ілгерілету.

Білім алушы:

- Қазақстан тарихын, мәдениеті мен дәстүрлерін құрметтейді;
- мемлекеттік тілді құрметтейді және қолдануға ұмтылады;
- мемлекеттік рәміздерге құрметпен қарайды;
- ұлттық және азаматтық бірегейлігін түсінеді;
- тарихи және мәдени мұраны бағалайды;
- елінің дамуына үлес қосудың маңызын түсінеді.

2. БІРЛІК ЖӘНЕ ЫНТЫМАҚ

Негізгі құзыреттілік: тиімді коммуникация және ынтымақтастық.

Білім алушы:

- командада жұмыс істейді;
- басқа адамның пікірін тыңдайды;
- мәдени және жеке ерекшеліктерді құрметтейді;
- ортақ мақсатқа жету үшін жауапкершілік алады;
- жанжалдарды конструктивті шешуге ұмтылады;
- қоғамдағы өзара құрметтің маңызын түсінеді.

3. ӘДІЛДІК ЖӘНЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК

Негізгі құзыреттілік: қоғамға қызмет ету және этикалық мінез-құлық.

Білім алушы:

- шындықты айтуға ұмтылады;
- өз әрекетіне жауап береді;
- басқа адамдардың құқықтары мен қадір-қасиетін құрметтейді;
- әділ шешім қабылдауға ұмтылады;
- еңбек пен ресурстарды бағалайды;
- қоғамдық игілікке үлес қосады.

4. ЗАҢ ЖӘНЕ ТӘРТІП

Негізгі құзыреттілік: азаматтық борыш және парасаттылық.

Білім алушы:

- құқықтары мен міндеттерін біледі;
- қауіпсіздік ережелерін сақтайды;
- заң мен тәртіптің қоғам үшін маңызын түсінеді;
- мектеп ережелерін орындайды;
- цифрлық ортадағы қауіпсіздік талаптарын сақтайды;
- құқық бұзушылық пен кемсітушіліктің алдын алуға үлес қосады.

5. ЕҢБЕККӨРЛІК ЖӘНЕ КӘСІБИ БІЛІКТІЛІК

Білім алушы:

- еңбекті құрметтейді;
- өз уақытын ұйымдастырады;
- мақсат қояды және оған жетуге ұмтылады;
- кәсіби бағыттарын саналы түрде зерттейді;
- өз білімін үздіксіз жетілдіреді;
- еңбек нәтижесіне жауапкершілікпен қарайды.

6. ЖАСАМПАЗДЫҚ ЖӘНЕ ЖАҢАШЫЛДЫҚ

Негізгі құзыреттілік: шығармашылық және инновациялық ойлау.

Білім алушы:

- сұрақ қояды және зерттеу жүргізеді;
- ақпаратты талдайды;
- идея ұсынады;
- стандартты емес шешімдерді іздейді;
- жобаларға қатысады;
- технологияларды мақсатты және жауапты қолданады;
- өз идеясын нақты өнімге немесе жобаға айналдыруға ұмтылады.

7. ZAMAN SCHOOL-ҒА ТӘН ТӘРБИЕ ФИЛОСОФИЯСЫ

«ҚАЗАҚ РУХЫ – ӘЛЕМДІК ОЙЛАУ»

ZAMAN School-дағы тәрбие жұмысы ұлттық және жаһандық құндылықтардың үйлесімді бірлігіне негізделеді.

Қазақ рухы

- ана тілі;
- ұлттық тарих;
- ұлттық мәдениет;
- дәстүр;
- ұлттық өнер;
- әдеби мұра;
- домбыра және күй;
- ұлттық ойындар;
- үлкенге құрмет;
- кішіге ізет;
- отбасы құндылығы;
- туған жерге сүйіспеншілік.

Әлемдік ойлау

- inquiry – зерттеу және сұрақ қою;
- critical thinking – сыни ойлау;
- creativity – шығармашылық;
- communication – тиімді коммуникация;
- collaboration – ынтымақтастық;
- reflection – рефлексия;
- agency – оқушының дербестігі мен таңдау жауапкершілігі;
- international-mindedness – әлемдік және мәдени әртүрлілікті түсіну;
- academic integrity – академиялық адалдық;
- lifelong learning – өмір бойы білім алу.

IB тәсілдері ZAMAN School-дың ұлттық тәрбие мазмұнын алмастырмайды. Керісінше, олар ұлттық құндылықтарды зерттеу, түсіну, талдау, тәжірибеде қолдану және рефлексия арқылы терең меңгеруге мүмкіндік беретін педагогикалық тәсіл ретінде қолданылады.

8. «АДАЛ АЗАМАТ» БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ АЛТЫ РЕСМИ ЖОБАСЫ

ZAMAN School бағдарламасы аясында мемлекеттік деңгейде ұсынылған алты жобаны іске асыру көзделеді:

1. «Қамқор»

Бағыты: әлеуметтік жауапкершілік және адамгершілік.

Жұмыс түрлері:

- қайырымдылық акциялары;
- әлеуметтік бастамалар;
- волонтерлік қызмет;
- мектеп және қоғам игілігіне бағытталған жобалар;
- экологиялық акциялар.

Құндылықтар: бірлік және ынтымақ; әділдік және жауапкершілік.

2. «Еңбегі адал – жас өрен»

Бағыты: еңбекқорлық және кәсіби бағдар.

Жұмыс түрлері:

- мамандық иелерімен кездесулер;
- кәсіби шеберлік сабақтары;
- кәсіптер әлемін зерттеу;
- еңбек адамын дәріптеу;
- кәсіби бағдар жобалары;
- оқушылардың жеке қызығушылықтары мен қабілеттерін зерттеу.

Құндылық: еңбекқорлық және кәсіби біліктілік.

3. «Шабыт»

Бағыты: шығармашылық және ұлттық өнер.

Жұмыс түрлері:

- шығармашылық байқаулар;
- көрмелер;
- музыкалық және театрлық жобалар;
- ұлттық өнерді дәріптеу;
- әдеби-шығармашылық кештер.

Құндылық: жасампаздық және жаңашылдық.

4. «Ұшқыр ой алаңы»

Бағыты: зияткерлік даму және тілдік дағдылар.

Жұмыс түрлері:

- пікірталастар;
- дебаттар;
- шешендік өнер;
- интеллектуалдық ойындар;
- эссе және шығармашылық жазба;
- қоғамдық және әлеуметтік тақырыптарды талқылау.

Құндылықтар: әділдік және жауапкершілік; жасампаздық және жаңашылдық.

5. «Smart bala»

Бағыты: инновациялық және цифрлық даму.

Жұмыс түрлері:

- инновациялық жобалар;
- STEM/зерттеу жұмыстары;
- цифрлық өнімдер;
- технологиялық шешімдер;
- робототехника және бағдарламалау бағыттары;
- әлеуметтік мәселелерге технологиялық шешім ұсыну.

Құндылық: жасампаздық және жаңашылдық.

6. «Балалар кітапханасы»

Бағыты: оқу мәдениеті және білімге құштарлық.

Жұмыс түрлері:

- кітап оқу челлендждері;
- кітап көрмелері;
- оқырман конференциялары;
- әдеби кездесулер;
- шығармаларды талдау;
- ұлттық және әлем әдебиетін салыстыра оқу;
- оқушының жеке оқу портфолиосы.

Құндылықтар: тәуелсіздік және отаншылдық; жасампаздық және жаңашылдық.

Бұл алты жобаның атаулары мемлекеттік білім беру ресурстарында «Адал азамат» бағдарламасының жобалары ретінде көрсетілген.

9. IB ТӘСІЛДЕРІМЕН КІРІКТІРУ

ZAMAN School-дың IB бағытындағы білім беру тәжірибесі «Адал азамат» бағдарламасының құндылықтарын оқушының нақты әрекеті арқылы қалыптастыруға бағытталады.

«Адал азамат» бағыты	IB тәсілі	ZAMAN School тәжірибесі
Тәуелсіздік және отаншылдық	Inquiry, International-mindedness	Қазақстан тарихы мен мәдениетін жаһандық контексте зерттеу
Бірлік және ынтымақ	Communication, Collaboration	Топтық зерттеу, командалық жобалар
Әділдік және жауапкершілік	Reflection, Agency	Өз әрекетін талдау және жауапкершілік алу
Заң және тәртіп	Ethical thinking	Мектеп, қоғам және цифрлық орта нормаларын талдау
Еңбекқорлық және кәсіби біліктілік	Self-management	Мақсат қою, жоспарлау, уақытты басқару
Жасампаздық және жаңашылдық	Inquiry, Creativity	Зерттеу, жоба, прототип, инновациялық шешім

10. ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ КІРІКТІРУ

Ұлттық құндылықтар арнайы мерекелік іс-шаралармен ғана шектелмейді. Олар білім алушының күнделікті мектеп өміріне енгізіледі.

Негізгі мазмұн:

Тіл:

қазақ тілін құрметтеу және қолдану мәдениеті.

Тарих:

Қазақстан тарихын тұлғалар, оқиғалар және тарихи мұра арқылы зерттеу.

Әдебиет:

Абай, Ыбырай, Шәкәрім, Мағжан және қазақ әдебиетінің басқа өкілдерінің мұрасын жас ерекшелігіне сәйкес зерделеу.

Өнер:

домбыра, күй, ұлттық музыка, қолөнер, театр және бейнелеу өнері.

Дәстүр:

отбасы, қонақжайлық, үлкенді сыйлау, кішіге қамқорлық, өзара көмек.

Ұлттық ойындар:

асық, тоғызқұмалақ, бес тас және басқа дәстүрлі ойындар.

Туған жер:

өлкетану, табиғатты қорғау, тарихи орындарды зерттеу.

11. ОҚУШЫЛАРДЫҢ ӨЗІН-ӨЗІ БАСҚАРУЫ

«Адал азамат» бағдарламасы оқушыны тәрбие жұмысының тек қатысушысы емес, белсенді ұйымдастырушысы және бастамашысы ретінде қарастырады.

Оқушыларға:

- іс-шара тақырыптарын ұсыну;
- жобаларды жоспарлау;
- мектепішілік бастамаларды ұйымдастыру;
- волонтерлік акцияларға қатысу;
- әлеуметтік мәселелер бойынша шешім ұсыну;
- рефлексия жүргізу;
- мектеп өмірін жақсартуға ұсыныс енгізу мүмкіндігі беріледі.

12. ҚАУІПСІЗ ЖӘНЕ ҚОЛДАУШЫ БІЛІМ БЕРУ ОРТАСЫ

ZAMAN School білім алушының физикалық, психологиялық және әлеуметтік қауіпсіздігін тәрбие жұмысының ажырамас бөлігі ретінде қарастырады.

Негізгі бағыттар:

- буллингтің алдын алу;
- кибербуллингтің алдын алу;
- кемсітушілікке жол бермеу;
- қауіпсіз интернет;
- жол қозғалысы қауіпсіздігі;
- төтенше жағдай кезіндегі қауіпсіздік;
- эмоционалдық сауаттылық;
- өзара құрмет;
- ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушыларды қолдау.

13. БІЛІМ АЛУШЫНЫҢ ЖЕКЕ ДАМУЫ

Әр білім алушының жеке ерекшеліктері, қызығушылығы, қабілеті және даму қарқыны ескеріледі.

Тәрбие жұмысында:

- жеке мақсат қою;
- рефлексия;
- жеке жоба;
- портфолио;
- шығармашылық өнім;
- зерттеу жұмысы;
- өзін-өзі бағалау;
- педагогикалық бақылау

сияқты тәсілдер қолданылады.